

Titel: Fortegnelsen over Trykkefrihedens Skrifter I, stk. 17

Citation: "Fortegnelsen over Trykkefrihedens Skrifter I, stk. 17", i *Luxdorphs samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Fortegnelsen bind 1, Fortegnelse paa alle de Skrifter som Trykfriheden har givet Anledning til, stk. 1-24, anm. nr. 1-332, dækkende 14.09.70-13.09.71*, Kanneworff, 1771, s. 1. Onlineudgave fra Trykkefrihedens Skrifter: https://tekster.kb.dk/catalog/tfs-texts-4_001-shoot-workid4_001_011/facsimile.pdf (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Luxdorphs samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Fortegnelsen bind 1, Fortegnelse paa alle de Skrifter som Trykfriheden har givet Anledning til, stk. 1-24, anm. nr. 1-332, dækkende 14.09.70-13.09.71

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Anmeldelse.

Hr. Jørgen Stauning, Medtiener i Ordet ved vor Frue Meenighed i Aarhus og Prøst til Hospitalet sammesteds, agter at udgive et Skrift under saadan Titel og af saadan Indhold: "Korte Betragtninger over enkelte Steder af det gamle og nye Testaments Boger, af Østerlandenes saavel som Grækernes, Romernes og andre Folkearters Alderdomme og Skikke, af gamle verdslige Skribenters Vidnesbyrd, af Ordenes egentlige Bemærkelser i begge Sprogene, til visse Steders Forrettelers og Talemaaders desto noiere Oplysning og Forstand." Autor vil stræbe at gjøre Indholdet passende med Titelen. Skriftet vil nok udgiore tvende middelmaadige Dele i Bøø, hvoraf den første skal indeholde Anmerkingerne over det gamle, og den anden over det nye Testamente.

Skriftets Pris kan han ikke egentlig bestemme, dog skal hver Deel ikke overstige 6 til 7 Mark danske.

De som have Lyst at tegne sig som Kjøbere heraf vilde derom behage at melde sig i Kiøbenhavn hos Studiosus Chr. Hertel paa Regenten i No. 5. i 4de Gang; i Kallundborg hos Amtsforsalter Falch; i Aarhus hos Autor selv; i Horsens hos Jacob Hansen; i Randers hos Forstander Niisbrich; i Viborg hos Conrector Hiersing; i Halsborg hos Peder Bedege, Collega ved Skolen; ved Weile hos Provst Duchholtz; i Halle Præstegaard, og i Fyhn hos Præsten Botcher i Lumbye. Der er allene et tilstrækkeligt Antal af Subscribertere, hvorved Autor kan see sig skadesløs, der skal afgjøre om dette Skrift nogen Tid skal komme for Lyset.

No. 245.

Korte Betragtninger over de saa kaldede Patriotiske Tanker forfattede udi Anledning af et Skrift kaldet korte Betragtninger over Hovoriets Affkæffelse i Dannemark. Aliter catuli longe olent, aliter sues. Plaut. Aalborg 1771, trykt udi det Kongel. privil. Bogtrykkerie ved J. N. Holtzberg. Sælges hos Kannerworff i Sillegaden, og hos Hierulv paa Regenthen i 6te Gang No. 5. for 4 Skilling, stor 1 Uel i 8vo.

Vi have under No. 151. anført det Skrift, som denne gode Forfatter har paataget

R 2

taget

taget sig at igiendrive, skient et saadant Skrift neppe fortiente at besvares.

No. 246.

Samling adskillige moralske Sange, nye og lærerige Oder og Arier for det smukke Køn. Til beste for den almindelige Hielpkasse, hvoraf Huus-Arme og Nødtidende her i Staden nyde maanedlig Understøttelse. Aalborg 1771, trykt udi det Kongel. privilegerede Bogtrykkerie ved Joh. P. Holstberg. Sælges hos Kannevorff i Sillegaden, og hos Kierulv paa Regenten i 6te Gang No. 5. for 4 Skilling, stor 2½ Ark i 8vo.

Titlen er lidt for smuk til Indholdet, der allene er en Samling af gamle bekendte Piiser, blant hvilke der endog er gjort et slet Valg; thi vi have mange bedre end de beste af dem man her foresfinder.

No. 247.

Besvarelse paa det af Oberberg-Casserer Schwingel udgivne saa kaldede Anhang til det frivillige Slaverie. Kiøbenhavn 1771,

1771, trykt og findes tilkiøbs hos August Friderich Stein, boende i Skidenstrædet, for 4 Skilling, stor 1 Ark i 8vo.

Denne Besvarelse er fra Forfatteren af Skriftet: Det frivillige Slaverie, som findes anført under No. 153 i denne Fortegnelse, og paa hvilket Hr. Oberberg-Commissair Schwingel gav sit Svar under Titel af Anhang, (see No. 210. i denne Fortegnelse.) Forfatteren af denne korte Besvarelse skriver i saa kiæl en Tone, at man ikke andet kan troe, naar man deraf skal dømme, end at han fører en reen og retfærdig Sag.

No. 248.

Tanker om Brændeviins-Brønden. Skienket til Stiftelsen for nyfødte Berns Opdragelse. Kiebenhavn, trykt hos P. N. Svare, boende i Skindergaden, 1771. Sælges hos Hr. Syndicus Lunding i Raadhuusstrædet for 12 Skilling, stor $3\frac{1}{4}$ Ark i 8vo.

Forfatteren troer, at Brændeviinsbrændingen er en Hoved-Ursag til Kornprisernes Forhøielse, og anseer den som en ødeleggende

A 3

Ling

Ting for Landet. Han vilde, at det skulde reent forbydes, og i dets Sted tillades fremmed Brændeviins Indførsel. De Indvendinger som kunde gøres imod dette hans Forslag besvaret han, saa vidt vi indsee, med temmelig Lydelighed og Grundighed, og faaer derved Leilighed til at udlade sig om den Skade det er for Landet, at uundværlige fremmede Varer enten blive forbudne, eller og ved for høi Told forhindrede at indføres, endog Forbuddet paa fremmede Kornvarers Indførsel, holder han for at være fordærvende for Landet, og synes at bevise det med temmelig Grundighed.

No. 249.

En Normands Besvarelse paa nogle nyere Indvendinger imod et Akademies Oprettelse i Norge. Kjøbenhavn, tilkiøbs hos Kanneworff i Silkegaden. 1771. Sælges for 12 Stilling, stor 3 Ark i 8vo.

Det er de Indvendinger, som anføres i den kritiske Journal No. 10. ved Recensionen af Undersøgelsen hvorvidt de
Har.

Årsager kan gielde, der anføres som Hindringer for et Academies Opretelse i Norge, som Forfatteren her har paataget sig at besvare. Han igiendriver sin Modstandere med megen Besfedenhed og Snildhed, men tillige med en Nidkerhed der temmelig giver tilkiende, at han mere har stræbt at vise sig koldfindig og upartisk, end virkelig været det. Endelig giver han og et Svar til Forfatteren af det, der om denne Materie var indrykket i Adresse-Efterretningerne No. 69; men i dette Svar har han lidet formeget og uden Nødvendighed givet sin Heede Teiler. Dog siger han endog i dette mange gode Sandheder.

No. 250.

Nærmere Betragtninger af Philofofus. Om Studeringers nærværende Tilstand og bedre Indretning. I Aledning af Raisonnemens over Kiøbenhavn's Universitet. Kiøbenhavn 1771, trykt hos Brødrene Berling. Sølges sammesteds saa og i den Mummske Boglade, og hos Kanneworff i Sillegaden i No. 66. for 12 Skilling, stor 4½ Ark i 8vo.

R 4

For-

Forfatteren vedbliver med samme Nidkerhed som i hans første, og under No. 91 i denne Fortegnelse anmeldte Skrift, at lægge for Dagen de Misbrug, der ere ved vores Universtet, og de Mangler der ere ved dets Indretninger. Til denne Fortsættelse, siger han i Fortalen, er jeg opmuntret af de gode Domme, som nogle af mine Landsmænd fældede over det første, samt af den megen Høflighed hvormed det blev optaget af den Forfatter, imod hvilken, eller snarere til hvilken det var stilet. Denne Mand, som i sin upartiske Undersøgelse om de Akademiske Examinere, viiste saa megen Kundskab om Videnskabernes Lær og Sammenhæng, vilde jeg give Anledning til, at giøre sine Tanker bekendte om flere Ting vor Studeremaade her i Landet angaaende. Jeg hastede ikke dermed; thi jeg havde heller ønsket, at en anden havde gjort det. Men da ingen anden vilde, vovede jeg at indlade mig i en saa vidtløftig Materie, i det Haab, at bemeldte Forfattere ogsaa vilde indlade sig med mig. Nu, da dette Haab ikke bebragede mig, men han endog har givet tilkiende, at det skulde ikke mis-

hage

bage ham, at see mine Tanker over hans Skrift: *Raisonnementens over Kiøbenhavns Universtet*, saa synes mig, at jeg har Grund til at haabe, at Publicum vil ogsaa med Godhed optage dette Stykke, og undskylde de Mangler, som let kan indløbe i et Arbeide af denne Art, hvor der udtræves Agtsomhed paa alle Kanter. Denne Indsigtsfulde Forfattere viiser i sit hele Skrift den samme Beskedenhed, det samme ordentlige og lette Foredrag, som i denne Fortale.

No. 251.

Arier og andre poetiske Stykker af Ambr. Stub. Kiøbenhavn 1771, trykt hos H. J. Graae, boende ved gammel Strand. Sølges hos Kannevorff i Sillegaden i No. 66. for 1 Mark 8 Skilling, stor 6 Ark i 8vo.

Ambrosius Stub og hans poetiske smaa Arbeider ere saa bekiendte, at Læserne letteligen maa vide hvad de kan vente sig af denne Samling. Den er inddeelt i 2de Parter, af hvilke den første indbefatter *Guldeli.*

N 5

deli.

delige Arter, og den anden morasske og muntre Stykker. For de Læsere som ikke kiende denne Poet og hans Arbejder, ville vi anfere et lidet Stykke, som uden Tvivl vil behage de fleste Læsere for Indfaldets Skyld. Det er gjort over en liden Elling, der var skabt med to Hoveder og laae i Spiritus:

"Du lille Hvide-Noer! hvi døde du saa snart?"

"Du burde blevet her til noget stort og rart;

"Men dette var tildeels dog alt for meget lovet,

"Da Lykken feier dem, der fødes uden Hoved."

No. 252.

Formeenende Sandheder i adskillige Materier de smaa Kiebsteder angaaende. Kiebenhavn, trykt hos Paul Herm. Høecke 1771. Sælges sammesteds saa og paa Stadens Boglader for 4 Skilling, stor 1½ Ark i 8vo.

Forsat-

Forfatteren holder ikke med dem, der troer, at Avlingsbrug bør giøre de smaa Kiøbstæders Hovedstyrke, og at Handel og Fabriker dertil skulle være en Biesstyrke. Han indvender herimod, Vanskeligheden at faae Folk til Arbeidet, Lønnen som er højere i Kiøbstæderne end paa Landet, og Levnetsmidlernes Kjøstbarhed formedelt Consumptionen, der langt overstiger det som en Bønde svarer i Kongelige Skatter. Han holder og for, at det var got, at Handelsmænd ikke havde Tilladelse at handle med alle Ting, men visse Personer allene skulle handle med visse Ting; hans Grunde herfor ere meget rimelige; men alt hvad han paa disse saa Blade affandler, er dog saa overmaade løselig, vilt og ikke udforligt affandlet, at man ikke engang kan ansee det som et got Udkast til en Affhandling i denne Materie.

No. 253.

Beretning om Steenkul paa Bornholm, aflagt til det Kongelige Danske Landhuusholdnings Selskab ved dets Commissionsairer, og nu til Fædrenelandets Ryt.

Nytte paa Selskabets Bekostning ved Trykken bekendtgjort. Kiøbenhavn, trykt hos August Friderich Stein 1770. Er bleven af Selskabet uddeelt gratis, stor 2 $\frac{1}{2}$ Ark med 2de Kobber.

Denne Beretning er Frugten af en Reise, som Hr. Bergraad Blichfeldt og Hr. Kancelliraad Marisfeldt, paa det Kongl. Danske Land-Huusholdnings-Selskabs Regning, som dets Committerede foretog til Bornholm, for at undersøge, hvorvidt det kunde være rimeligt, og hvad Haab man kunde giere sig om Steenkuls-Gruber der paa Landet. Udsaldet som denne Beretning legger for Dagen, viiser at det vilde være uforsvarligt, ikke at anvende al muelig Flid paa at udføre saa rimelige og for hele Riget saa fordelagtige Udsigter. I Beretningen anføres:

1. De Kiendetegn man ved Bergbefaringer haver at see paa i Naturen, for at overbevise om, at den Bergart man søger, er af den rette Art og Beskaffenhed, og Arbeids-Bekostningen værd.
2. De Erfaringer som disse Selskabets Udsendte have samlet paa Reisen i Slaane, i Sammenhæng med

med den Bergbefaring, som er skeet paa Bornholm. 3. De Efterretninger de have havt paa Bornholm. 4. Bergartens Beskaffenhed og Bergbefaringens Nytte. 5. En historisk Sammenligning imellem de forsøgen der paa Landet gjorde Forsøg, og den rette Bergværksmæssige Omgangsmaade, som burde iværksættes om Steenkul af behørig Godhed skal erholdes.

No. 254.

Efterretning om Steenkuls Nytte, Natur og Udvindingsmaade ved M. de Tilly, oversat af det franske Sprog efter Oplaget trykt til Paris 1758, og forsynet med Anmærkninger for de Bornholmske Steenkuls Skuld, af Christian Martfeldt, Kongel. Kancellie-Raad, Sekretær ved det Kongelige Danske Landhuusholdings-Selskab, og Medlem i samme, samt i det for Kunst, Manufacturer og Handel oprettede Selskab i London. Kiøbenhavn, trykt hos N. Møller, Kongel. Hof-Bogtrykker 1770. Sælges hos Overtælleren, 2det Huus fra

fra Assistenthuset ud til Stranden, for
2 Mark, stor 7 Ark i 8vo. med et Kobber.

Enhver indseer letteligen af hvor me-
gen Nytte denne Oversættelse vilde være, i
Fald der en Gang blev gjort Alvor af at
arbejde paa Steenful i Bornholm, og om
det ikke skeedte, kunde dog den udsørlige
Oplysning, der gives i denne Afhandling,
maaskee give andre Anledning til at søge
denne nyttige Bergart, endog paa andre
Steder end Bornholm.

No. 255.

Forklaring over de fem første Kapitler af
Evangelisten Matthæo, til en Prøve ud-
given af Nicolai Mønsted, Doctor i
Theologien og Professor ved det Kongel.
Gymnasium i Odense. Ap. Giern. 8,
30, 31. Forstaaer du og det som du
læser? — — Hvorledes skulde jeg det
kunde, med mindre nogen underviiste
mig? Kiebenhavn 1771, trykt paa Au-
tors egen Bekæftning hos Joh. Rudolph
Thiele. Sælges hos Kannevorff i Sil-
legaden

legaden i No. 66. for 2 Mark, stor
12½ Ark i 4to.

Den Høiærværdige Forfatter bekiendte
gjør herved et Forehavende, som tilføjer ham
og hans Stand en sand Ære. Længe nok
haver det danske Publicum savnet en almin-
delig nyttig og brugelig Forklaring over Bi-
belen i Modersmaalet: og hvo tilstaaer ik-
ke, at Mangel paa en Forleggere er mere
Uarsag herudi end nogen anden Ting? —
Religionens fornuftige Etskere ville høit agt-
te og takke Hr. Forfatteren, om de endog
kunde vente sig mindre Fuldkommenheder i
Skriftet, end som denne Prøve virkeligen lo-
ver dem. Vi have ved Giennemlæsningen
især agtet paa de Skriftens Steder, hvor
Fortolkningen synes at have nogen Vanske-
lighed, og vi fant ingen gammel exegetisk
Esendrian, ingen Ungsteligbed. — Det var
os en sand Fornøielse, om vi her tillige
kunde have beviist vores Udsigende; men vo-
res Plan tillader dette ligesaa lidet, som at
anbringe nogle efter vore Tanker meget vig-
tige Erindringer, saa vel paa de Uærdes
som de begyndende Lærdes Begne. (see
For-

Fortællens Begyndelse.) Vi vilde tale om en frie Oversættelse, som næiere fulgte vores Sprog's Egenskaber i Periodernes Sammenbindelse, Ordseelser, Udtryk. — Men vi maa tie, og alleneste ønske, at Hans Høiærværdighed Hr. Forfatteren, maa være ligesaa lykkelig i at faae indsigtfulde og ædel-tænkende Mænds Raad, Erindringer og Anmærkninger, som vi forsiikre os om hans Retfærdighed i at modtage og bruge dem.

(Fortsættelsen følger.)

NB. Disse 255 Skrifter udgier i alt 640 $\frac{1}{2}$ Ark, koster 26 Rixdaler 4 Mark og 6 Skill.
